

Soft und Kraft voll; milchreich, trankreich: श्रोषधयः RV. 10, 17, 14. AV. 3, 24, 1. 2. 8, 7, 17. TS. 1, 5, 10, 2. Soma 2, 7, 1. ÇĀṆKH. Çr. 6, 7, 10. श्रापः AV. 4, 8, 6. गोष्ठ 6, 59, 2. गृहः 7, 60, 20. शाला 3, 12, 2. 9, 3, 16. सीता RV. 4, 87, 7. वि मिमीष्य पर्यस्वतीं वृताचीम् AV. 13, 1, 27. ऀCV. GṚHJ. 2, 10. उषासानक्ता 2, 3, 6; daher unter den Synonymen für Nacht NAIGH. 1, 7. द्यावापृथिवी RV. 6, 70, 2. AV. 6, 62, 1. ÇAT. Br. 1, 9, 1, 7. Milch haltend: श्रधर्षु AV. 7, 73, 5. samenreich, strotzend: ऋषभ 9, 4, 1. 3. — पर्यस्वदस्तु मे मुखम् । पर्यस्वच्छिरो अस्तु मे TBR. 2, 7, 2, 4. भूतानि PĀNĀV. Br. 24, 18, 3. Flüsse fem. pl. NAIGH. 1, 13.

पर्यस्वत् (wie eben) 1) adj. f. श्री milchreich: इदोक्त सवितुर्गा वै शक्रो दिव्याः पर्यस्वलाः HARIV. 3798. — 2) m. Ziege RĪĀN. im ÇKDr.

पर्यस्विन् (wie eben) P. 1, 4, 19, Sch. 1) adj. saftreich, milchreich: तस्मादाहुः पर्यस्वी राजा पुण्य इति PĀNĀV. Br. 18, 9, 21. सा नः पर्यस्विनी धृत्व PĀR. GṚHJ. 3, 3, 9. धेनु, गो M. 11, 137. JĪĀ. 3, 302. MBH. 1, 6665. R. GORR. 1, 74, 29. गङ्गा (nicht wasserreich, da daneben घृतिनी steht) MBH. 13, 1840. पर्यस्विनी f. subst. eine milchreiche Kuh H. an. 4, 183. MED. n. 195. MBH. 13, 708. RAGH. 2, 21. 54. 65. VARĀH. BRH. S. 21, 34. Ziege RĪĀN. im ÇKDr. — 2) f. (देशे) गाणा पुष्करादि zu P. 5, 2, 135. a) Fluss H. an. MED. N. pr. eines Flusses BHĀG. P. 5, 19, 18. — b) Nacht (विभावारो) H. an. MED.; vgl. u. पर्यस्वत्. — c) N. verschiedener Pflanzen mit Milchsaft; = काकोली, क्षीरकाकोली, इग्धफेनी, क्षीरविदारी RĪĀN. im ÇKDr. = जीवन्तो BHĀVAPR. ebend. — d) N. einer Gottheit BRAHMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 19, a, 37.

पयाप्, पयापते = पर्यस्प P. 3, 1, 11, Sch. VOP. 21, 7.

पयोगड (पर्यस् + गड्?) m. 1) Hagel. — 2) Insel (द्वीप) ÇABDAM. im ÇKDr.; n. WILS. nach ders. Aut. — Für die Bed. Hagel könnte man die Form पयोगुड Wasserkugel vermuthen.

पयोगर्ह (पर्यस् + गर्ह्) m. Milchspende ÇAT. Br. 12, 7, 2, 12. fgg. 8, 2, 1. KĪTJ. Çr. 19, 2, 13. 22.

पयोगन (पर्यस् + घन) m. Hagel HĀR. 58.

पयोगन्मन् (पर्यस् + न्) m. Wolke (Geburtsstätte des Wassers) ÇABDAM. im ÇKDr.

पयोद् (पर्यस् + 1. द्) 1) adj. f. श्री Milch gebend: गो HARIV. 3148. — 2) m. a) Wolke (Wasser gebend) ÇĀK. 75. RAGH. 14, 37. MEGH. 7. VARĀH. BRH. S. 19, 4. 15. ०मुहूद् der Freund der Wolken, Pfau SĀH. D. 16, 6. — b) N. pr. eines Sohnes des Jadu HARIV. 1843. — 3) f. श्री N. pr. einer der Mütter im Gefolge des Skanda MBH. 9, 2646.

पयोडैल् (पर्यस् + 2. डल्) adj. milchend oder Samen gebend: वृषभ SV. II, 6, 2, 2. पयोवृध् RV.

पयोधर (पर्यस् + धर) m. 1) Wolke (Wasser führend) AK. 3, 4, 25, 165. H. an. 4, 269. MED. r. 280. HĀ. 18. HALĪ. 1, 58. VALĪ. beim Schol. zu KĪR. 4, 24. RĪĀG-TAR. 4, 365. Spr. 1005. KĪR. 4, 24. An den beiden letzten Stellen zugleich die weibliche Brust. — 2) die weibliche Brust (Milch führend) AK. H. 603. H. an. MED. HALĪ. 2, 371. VALĪ. INDR. 2, 32. SUPR. 1, 328, 11. RĪ. 1, 6. Spr. 568. 1005. KĪR. 4, 24. An den beiden letzten Stellen zugleich Wolke. Am Ende eines adj. comp. f. श्री N. 11, 30. 16, 10. MBH. 1, 4139. R. 3, 23, 42. MĀĪ. 83, 10. Spr. 635. RAGH. 14, 22. VARĀH. BRH. S. 42 (43), 85. BRAHMA P. in LA. 50, 19. Ewter: ०धरी-

भूतचतुःसमुद्रा RAGH. 2, 3. — 3) die Wurzel von Scirpus Kysoor Roeb. (कोशरो). — 4) eine Art Zuckerrohr (कोषकार). — 5) Cocosnus H. an. MED. — 6) eine Art Cyperus WILS.; vgl. AK. 2, 4, 5, 25. — 7) Amphibrachys (—) COLEBR. Misc. Ess. II, 131.

पयोधस् (पर्यस् + धस्) URĀDIS. 4, 229. m. 1) Regenwolke. — 2) das Meer UĠĠVAL.

पयोधौ (पर्यस् + 3. धा) adj. Milch saugend: वत्स RV. 7, 56, 16.

पयोधारा (पर्यस् + 1. धारा) f. 1) Wasserstrom: ०गृह् = धारागृह् MĀĪ. 83, 1. — 2) N. pr. eines Flusses: क्षीरसंकाशसलिला HARIV. 12400.

पयोधि (पर्यस् + धि) m. das Meer (Wasserbehälter) KATHĀ. 22, 205. PRAB. 74, 6. SĀH. D. 72, 11. DBŪRTAS. 77, 5.

पयोधिक (von पयोधि) n. Meerschamm RĪĀN. im ÇKDr.

पयोनिधन (पर्यस् + नि०) n. N. eines Sāman LĀTJ. 1, 6, 48. 7, 3, 11. Ind. St. 3, 222.

पयोनिधि (पर्यस् + नि०) m. VOP. 26, 182. das Meer (Wasserbehälter) BHARTJ. 2, 28 (nach der richtigen Lesart). 41. RĪ. 2, 7. PRAB. 2, 15. BHĀG. P. 8, 2, 2. NAIGH. 4, 50.

पयोपवन (पर्यस् + उप०) n. P. 6, 3, 109, VĀRT. 8, Schol.

पयोमुच् (पर्यस् + मुच्) 1) adj. Milch entlassend, — gebend: गो MBH. 13, 3754. 6399. — 2) m. Wolke (Wasser entlassend) MBH. 9, 1506. RĪ. 2, 10. RAGH. 3, 3, 6, 5. 10, 62. VIKR. 137. VARĀH. BRH. S. 46, 8(9).

पयोऽमृततीर्थ (पर्यस् - अ० + ती०) n. N. pr. eines Tirtha KĀPILAS. in Verz. d. Oxf. H. 77, b, Kap. 9 (पयोमृत० geschrieben).

पयोर m. = खदिर Acacia Catechu Willd. ÇABDĀ. im ÇKDr.

पयोल्ता (पर्यस् + ल०) f. Batatas paniculata Choisy. (क्षीरविदारी) RĪĀN. im ÇKDr.

पयोवाह् (पर्यस् + वाह्) m. Wolke (Wasser führend) RAGH. 1, 36. VARĀH. BRH. S. 31, 17. RĪĀG-TAR. 2, 13.

पयोवृध् (पर्यस् + वृध्) adj. saftreich, strotzend; Anthend RV. 8, 2, 42. दिवो रेतसा सचते पयोवृधा 9, 74, 1. अग्नि त्वं गावः पर्यसा पयोवृध् सोमं श्रोणाति मृतिभिः 84, 5. 108, 8. die Marut 1, 64, 11.

1. पयोत्रत (पर्यस् + त्रत) n. der Genuss von blosser Milch als Gelübde BHĀG. P. 8, 16, 58. 17, 3. 18.

2. पयोत्रत (wie eben) adj. f. श्री von blosser Milch sich nährend in Folge eines Gelübdes ÇAT. Br. 9, 5, 2, 1. fgg. ÇĀṆKH. Br. 8, 9. M. 11, 144. BHĀG. P. 9, 1, 14. Davon nom. abstr. ०त्रतता f. ÇAT. Br. 9, 5, 2, 1.

पयोत्तिज्ञाता (पयोत्ति = पयोत्ति + ज्ञा०) f. Bein. des Flusses Sarasvati RĪĀN. im ÇKDr.

पयोत्ती (पर्यस् + उत्ती) f. N. pr. eines im Vindhya (Rksha) entspringenden Flusses (milchwarm) LIA. I, 372. MBH. 3, 2318. 8132. 8329. 10289. 10306. 6, 324. 327 (VP. 181. fg.). VARĀH. BRH. S. 16, 10. VP. 176. BHĀG. P. 5, 19, 18. MĀK. P. 57, 24. MATSJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 39, b, 28.

1. पर; a. पूर्णाति (Dhātup. 31, 19). पूर्णाक्ति; daraus ein neuer Stamm प्ण् (Dhātup. 28, 40), पूर्णाति, प्णते, प्णास्व, पूर्णाद्यै; b. पिपति (Dhātup. 25, 4. P. 7, 4, 77. Schol. zu 6, 1, 10. VOP. 10, 4), पिपतस् und पिपतस् VOP. 10, 5. पिपतन ved., (श्री) अपिप्रत 3. sg. med. ved., पिपिपक्ति (mit Triplikation!) BHĀG. P. 4, 19, 38. c. पूर्धि (P. 6, 4, 102); intrans. पूर्धति (ep. auch act.) Dhātup. 26, 42. — aor. पूर्धि, पूर्धत्, पारिषत्, अपारिषत् BHARTJ.